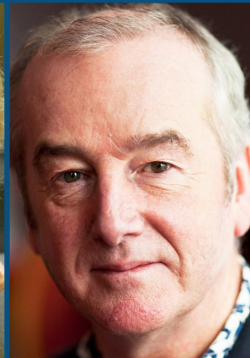
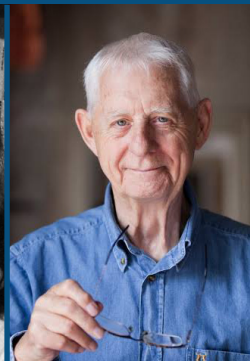
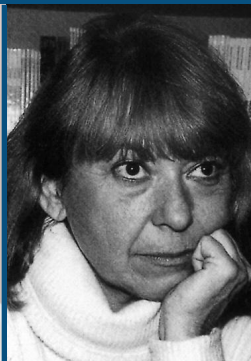
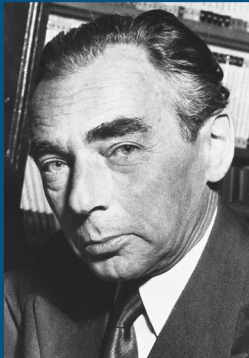
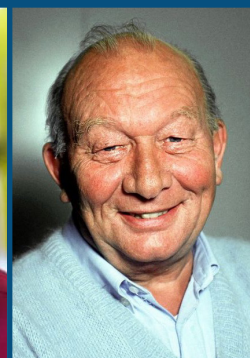
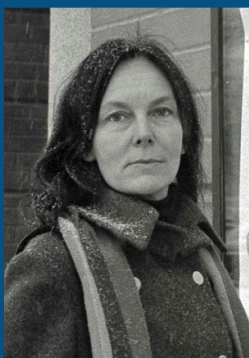
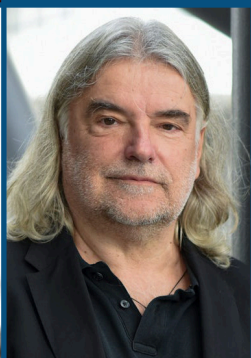
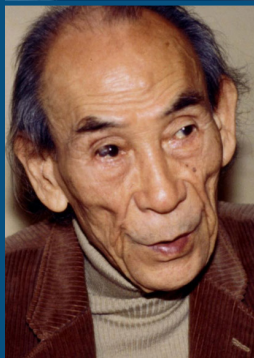

Національна секція
Міжнародної ради з дитячої
та юнацької книги (UAI BBY)

ПИСЬМЕННИКИ — лауреати Премії імені Г.К. Андерсена Інформаційний список

IBBY

Національна секція Міжнародної ради з дитячої та юнацької книги (UA IBBY)
Національна бібліотека України для дітей

**ПИСЬМЕННИКИ —
лауреати
Премії імені Г.К. Андерсена**
Інформаційний список

Відповідальна за випуск
президент Національної секції Міжнародної ради
з дитячої та юнацької книги (UA IBBY)
А.І. Гордієнко

Укладач Н.А. Хльобас

Літературний редактор О.А. Кадькаленко

Комп'ютерна верстка Н.В. Ярчак, Р.Ю. Полевічок

Письменники — лауреати Міжнародної премії імені Г.К. Андерсена [Електронний ресурс] : інформ. список / Національна секція Міжнародної ради з дитячої та юнацької книги (UA IBBY) ; уклад. Н. А. Хльобас. — Київ, 2026. — 33 с.

Інформаційний список, підготовлений Національною секцією Міжнародної ради з дитячої та юнацької книги (UA IBBY), містить стислі біографічні дані та творчий доробок дитячих письменників – лауреатів Міжнародної премії імені Г.К. Андерсена за 1956-2026 рр.

© Національна секція Міжнародної ради
з дитячої та юнацької книги (UA IBBY)
© Міністерство культури України
© Національна бібліотека України для дітей

Міжнародна рада з питань дитячої та юнацької книги (IBBY), заснована у Цюриху (Швейцарія) у 1953 році, є неприбутковою організацією, що перебуває під опікою ЮНЕСКО та ЮНІСЕФ і дбає про розвиток дитячого читання в усьому світі. Виконавчий комітет Міжнародної ради з питань дитячої та юнацької книги складається з 10 членів із різних країн та президента, якого обирають кожні два роки під час чергового конгресу IBBY. У своїй роботі IBBY спирається на принципи Міжнародної конвенції про права дитини, одним із головних положень якої є право дитини на загальну освіту та доступ до інформації. Конвенція містить окремий пункт про те, що всі держави-учасниці ООН «сприяють виданню та розповсюдженню дитячої літератури».

Місія IBBY:

- сприяти міжнародному порозумінню через посередництво дитячої книжки;
- надавати дітям усього світу доступ до книжок, які мають високі літературні та художні стандарти;
- підтримувати публікацію та розповсюдження якісних дитячих книжок, особливо у країнах, що розвиваються;
- забезпечувати підтримку й навчання усім причетним до світу дітей і дитячої літератури;
- стимулювати дослідження й наукові роботи у сфері дитячої літератури.

На сьогодні рада складається з 80 секцій, що діють у різних країнах світу. Українська секція IBBY функціонує з 1997 року.

Премія Ганса Крістіана Андерсена — це найвище міжнародне визнання для авторів та ілюстраторів дитячих книг. Щороку IBBY вручає премію Г.К. Андерсена автору та ілюстратору, творчий доробок яких є визначним внеском у дитячу літературу.

Премія для автора присуджується з 1956 року і складається із золотої медалі та диплома, вручених на святковій церемонії під час дворічного конгресу IBBY.

Меценатом нагород Андерсена є Її Величність королева Данії Маргрете II. Номінації на Премію Андерсена здійснюються національними секціями IBBY. Лауреатів Премії обирає визнане міжнародне журі з питань дитячої літератури.

ДИТЯЧІ ПИСЬМЕННИКИ — лауреати премії Г.К. Андерсена

1956 рік

Елеонор Фардзон (Eleanor Farjeon, 1881-1965)

Англійська дитяча письменниця. Змалку була сором'язливою і тихою дівчиною, з 8-річного віку носила окуляри. У дитинстві була на домашньому навчанні через слабе здоров'я, але дуже любила читати. Можливо саме пил із «маленької бібліотечки» — горища, заваленого книжками, сприяв її постійним головним болям та застудам. Значний внесок у формування Елеонор як майбутньої письменниці зробили її рідні — батько Бенджамін Леопольд Фардзон був успішним письменником, а мати Меггі (Джефферсон) Фардзон була дочкою відомого американського актора. Батьки надихали її писати ще з п'ятирічного віку, а у 18 років вона вже написала текст для оперети, яку склав її брат-композитор. Елеонор була добре знайома з багатьма талановитими художниками, письменниками та музикантами свого часу.

У доробку Елеонор — вірші, оповідання, притчі, пісні, сатиричні твори для дорослих. Письменниця була постійним автором журналу «Удар» (1914-1917). Широку популярність отримали її п'єси «Кришталева тувелька» (1944) та «Сріблянка, або Наспіві морської мушлі» (1949), обидві за мотивами добре відомих казок. Фардзон є автором гімну «Ранок настав», який був трансформований на популярну пісню Кета Стівенса, а зараз доступний також у вигляді книжки з картинками. Та найбільшу популярність письменниця здобула саме як автор казок. У 1916 році вийшла друком перша книжка — «Дитячі пісеньки старого Лондона», а у 1921 році опубліковано збірник «Мартин Піппін у яблуневім саду», завдяки якому Елеонор і стала відома у літературному світі як «вправна казкарка». Найбільшу популярність здобули її казки «Сьома принцеса» та «Хочу Місяць». У 1955 році виходить збірка «Маленька бібліотека», до якої увійшли кращі казки за майже півстоліття творчості письменниці. У 1955 році за твори для дітей Е. Фардзон нагороджено медаллю Е. Карнегі, а у 1956 році — за рішенням Міжнародної ради з дитячої та юнацької літератури Елеонор Фардзон стала першим лауреатом Премії імені Г.К. Андерсена. Після смерті письменниці, у 1966 році, засновано нагороду її імені¹. Премія вручається тим, чий внесок у світ британських дитячих книжок вважається видатним.

1958 рік

Астрід Ліндгрен (Astrid Anna Emilia Lindgren, 1907–2002)

Народилася в містечку Віммербю на півдні Швеції. Її творчі здібності проявилися ще у початковій школі, де Астрід називали «віммербюнською Сельмою Лагерлеф». Закінчивши школу, працювала в місцевій газеті, потім переїхала до Стокгольму (1926), де вступила до школи секретарів. Свою першу велику казку

¹ Eleanor Farjeon Award — щорічна британська премія. Присуджується Дитячим книжковим гуртком (некомерційна організація, що підтримує британське видавництво дитячої літератури) та фінансується з фонду Елеонор Фардзон.

«Пеппі Довгапанчоха» Астрід Ліндгрєн написала у подарунок доньці в 1944 році. Книга мала шалений успіх, автору присудили кілька премій. Астрід відразу ж запропонували роботу в дитячому видавництві, де вона працювала до виходу на пенсію в 1970 році.

На питання про те, якою має бути дитяча книга, Ліндгрєн завжди відповідала: «Вона повинна бути гарною. Запевняю вас, я присвятила цьому питанню багато роздумів, але іншої відповіді не придумала: вона повинна бути гарною».

У 1950-1960-х роках Астрід Ліндгрєн пише найвідоміші книги: «Мію, мій Мію» (1954), трилогію про Карлсона (1955-1968), «Расмус-волоцюга» (1956), «Мадікен» (1960), «Еміль з Леннеберги» (1963), «На острові Сальткрока» (1964).

Сьогодні її твори перекладено багатьма мовами у понад 60 країнах світу. Астрід Ліндгрєн стала першою дитячою письменницею у своїй країні, яка у 1958 році отримала Премію імені Г.К. Андерсена за досягнення у галузі літератури. Після смерті письменниці шведським урядом було засновано меморіальну премію її імені за заслуги в галузі дитячого читання. Це перша за величиною премія у світі дитячої літератури після Нобелівської (5 мільйонів крон, тобто майже півмільйона євро).

1960 рік

Еріх Кєстнер (Erich Kästner, 1899–1974)

Німецький письменник, сценарист і кабаретист. Популярність здобув завдяки гумористичним творам для дітей і сатиричній поезії на злободенні теми. Народився у Дрездені, навчався у Лейпцизькому університеті. У 1927 році переїхав у Берлін, працював позаштатним кореспондентом відділу культури. У 1928 році світ побачила перша книга Еріха Кєстнера – збірник віршів лейпцизького періоду під назвою «Серце на талії». До 1933 року вийшло ще три поетичні збірки. Збірник «Прикладна лірика» вивів Кєстнера в лідери «нової матеріальності». У жовтні 1929 року опубліковано першу дитячу книжку Кєстнера «Еміль і детективи», яка користується успіхом і донині. Книгу було розпродано в Німеччині тиражем у два мільйони екземплярів і перекладено 59 мовами. На відміну від дитячої літератури того часу книга має реалістичний сюжет, дія якого розгортається у сучасному Берліні. На сучасний сюжет написані й дві інші дитячі книжки того періоду «Кнопка і Антон» (1931) і «Літаюча класна кімната» (1933).

Після Другої світової війни Еріх Кєстнер переїхав у Мюнхен, де керував літературним відділом «Нової газети» та видавав газету «Пінгвін» для дітей і молоді. У 1949 році написав повість «Дві Лотти», яка опосередковано здобула широку популярність завдяки багатьом кіноадаптаціям у різних країнах (Німеччина, Великобританія, Індія, Іран, Корея, США, Швеція, Японія), починаючи від знятого наступного ж року після виходу книжки німецького фільму та японської версії «Hibari no Komoriuta» (1951), до шведського фільму «Tur & retur» (2003). У 1957 році вийшов автобіографічний твір «Коли я був маленьким».

Дві останні дитячі книжки «Маленький Макс» (1963), «Маленький Макс і маленька міс» (1967) Еріх Кєстнер написав для свого сина Томаса, який народився в 1957 році.

Еріх Кестнер є лауреатом Літературної премії ім. Георга Бюхнера² (1957), Премії імені Г.К. Андерсена (1960), був обраний почесним президентом ПЕН-клубу ФРН.

1962 рік

Мейндерт де Йонг (Meindert DeJong, 1906–1991)

Американський дитячий письменник. Народився у провінції Фрісландія у Нідерландах. Навчався у приватних кальвіністських коледжах, згодом вступив до Чиказького університету, але так і не закінчив його. Писати почав ще в коледжі. Мейндерт був людиною багатьох професій: працював муляром, каменярем, ковалем, церковним сторожем та викладачем коледжу, розводив домашню птицю. За пропозицією дитячого бібліотекаря почав писати книгу для дітей про життя на фермі. Таким чином у 1938 році з'явилася перша книга «Великий гусак і маленька біла качечка».

Загалом написав 27 книг. 6 книг Мейндерта де Йонга були проілюстровані Морісом Сендаком. Його твори користувалися великою популярністю, перекладалися багатьма мовами. Книги письменника лише на перший погляд здаються простими, але в них важливе все: і короткі миті, і незначні події. Мейндерт де Йонг припинив літературну діяльність у 1970-х роках, оскільки його твори все частіше піддавалися критиці за надмірну сентиментальність. Автор протягом декількох років жив у Мексиці, згодом знову повернувся в США та останні роки життя перебував у штаті Мічиган. За видатний внесок в американську літературу для дітей удостоєний багатьох нагород: медалі Джона Ньюбері³ (1955, 1957), Премії за дитячу книгу (Премії Жозетти Франк)⁴ (1956), Німецької молодіжної літературної премії⁵ (1957), Національної книжкової премії в номінації «Дитяча література» (1969), Нідерландської літературної премії «Срібний олівець»⁶ (1973). У 1962 році став першим американцем, який отримав Премію імені Г.К. Андерсена.

1964 рік

Рене Гійо (Rene Guillot, 1900–1969)

Французький дитячий письменник-аніمالіст, який продовжив велику європейську традицію аніمالістичної літератури для дітей. Народився у французькій комуні Куркурі. Закінчив університет у м. Бордо, де отримав учений ступінь із математики. У 1923 році поїхав до Дакару, столиці Сенегалу, де викладав математику

2 Georg-Büchner-Preis – найбільша літературна премія Німеччини, заснована в 1923 році в пам'ять про Георга Бюхнера, німецького поета і драматурга.

3 John Newbery Medal – американська щорічна літературна премія, що присуджується автору за видатний внесок в американську літературу для дітей. Вручається з 1922 року.

4 Josette Frank Award – щорічна американська літературна премія за художню літературу для дітей, яка «вшановує книгу чи книги, в яких діти чи молодь позитивно та реалістично стикаються з труднощами у своєму світі та ростуть емоційно та морально». З 1943 по 1997 рік відома як «Премія за дитячу книгу», була перейменована на честь Жозети Франк, редактора багатьох антологій для дітей та колишнього виконавчого директора Американської асоціації вивчення дітей Америки.

5 Державна премія Німеччини в галузі літератури. Заснована у 1956 році Федеральним міністерством у справах сім'ї щорічно присуджується за видатні твори дитячої та молодіжної літератури.

6 Zilveren Griffels – нідерландський приз за кращі письмові дитячі книги року, що пройшов. Щорічно вручається в червні разом із Zilveren Penselen, призом за кращі ілюстровані дитячі книги того року. Журі обох премій оголошує почесні відзнаки. З 1954 по 1970 рік щороку присуджувалася одна книга – «Дитяча книга року».

до початку Другої світової війни. Під час війни брав участь у звільненні Франції в рядах американського експедиційного корпусу в Європі. Після війни Гійо повернувся в Сенегал, де прожив до 1949 року, потім повернувся до Франції і в 1949-1950 роках викладав математику в ліцеї Кондорсе в Парижі.

За час перебування в Африці Рене Гійо детально вивчав легенди, традиції народів краю, природу африканського континенту, життя місцевих тварин і птахів. Тому африканська тема стала домінуючою у творчості письменника і лягла в основу написання переважної більшості його творів. Одна з перших його книг, пригодницький роман «Екіпажі Пітера Хілла», була удостоєна у 1946 році Національної літературної премії. Одному з членів журі цієї премії сподобалися розповіді Рене Гійо про життя в джунглях, і він переконав письменника писати для дітей. Так з'явилася розповідь про пригоди французької дівчинки і її африканського друга в Африці. Незабаром вийшов цикл із чотирьох оповідань про слоненя Сама, згодом ще три книги про пригоди тигриці Сіргі, шимпанзе Оворо і пантери Кпо та багато інших. Його твори нерідко порівнюють із творами Редьярда Кіплінга. Дві книги письменника екранізовано французьким режисером П. Гранпером: фільм «Левеня» (1993) за повістю «Левиця Сіргі» та «Учитель слонів» (1995) за однойменною повістю.

За твори для дітей Рене Гійо неодноразово був відзначений нагородами і преміями, серед яких Національна молодіжна премія⁷ за книгу «Принц слонів Сама» (1950) та Премія імені Льюїса Керролла за книгу «Триста дев'яносто сьомий білий слон». У 1964 році Рене Гійо став першим французьким письменником, який отримав Премію імені Г.К. Андерсена.

1966 рік

Туве Маріка Янссон (Tove Marika Jansson, 1914–2001)

Фінська художниця шведського походження, романістка, дитяча письменниця та ілюстратор. Народилася і майже все життя провела в Гельсінкі. Навчалася в художніх школах Стокгольма і Парижа. Здійснила творчі подорожі Італією, Францією та Німеччиною. Уже в 1920-х роках публікувала комікси в журналі «Garm», де працювала її мати. Живописні роботи Туве Янссон було представлено на багатьох виставках у Фінляндії і Швеції, а першу персональну виставку було відкрито у Гельсінкі у 1943 році. Але загальне визнання Туве Янссон принесли казки про родину Мумі-тролів, диваків і мудрагелів, які давно полюбилися усім дітям світу. Це твори «Маленькі тролі і велика повінь», «Комета прилітає», «Капелюх чарівника», «Небезпечне літо», «Мемуари тата Мумі-троля», «Зима-чарівниця», «Невидиме дитятко» та ін. Казковий світ Країни Мумі-тролів, породжений дивовижною фантазією письменниці, не схожий на інші. Це райське містечко, повне безтурботних веселоців, любові та домашнього затишку, де завжди радіють гостям і терпляче ставляться до чужих примх. Популярність автора дуже швидко вийшла за межі її рідної Фінлян-

⁷Prix Jeunesse – перша літературна премія Франції, присвячена дитячим книгам. Надавалася за кращий рукопис близько 250 000 знаків для дітей 7-14 років. Покликана була «дати нове життя французькій дитячій літературі» Існувала з 1934 до 1972 рр.

дії. Книги про Мумі-тролів перекладено понад 30 мовами. Казки Туве Янссон не обійшов увагою і кінематограф. Перші лялькові мультфільми виробництва Німеччини транслювали на телебаченні у 1959-1960 роках. Потім польська кіностудія здійснила випуск 39 серій лялькових короткометражних фільмів; а шведським телебаченням знято повнометражний фільм за однією з книг Туве Янссон під назвою «Між дитиною і дорослим». Також письменниця ініціювала проведення вистав за мотивами мумі-казок.

За свою творчість Туве Янссон як дитяча письменниця та ілюстратор удостоєна численних нагород і премій, серед яких медаль Сельми Лагерлеф (вона ж медаль Нільса Хольгерссона) (1953) за книгу «А що буде потім?», медаль Ельзи Бесков за ілюстрації до повісті «Чарівна зима» (1958), Премія Рудольфа Койву, Фінська Державна премія з літератури (1963, 1971, 1982). Ім'я письменниці неодноразово вносилося до Почесного списку ІВВУ, а у 1966 році вона отримала найвищу нагороду — Премію імені Г.К. Андерсена. На початку 1978 року за бажанням польських дітей письменницю було нагороджено Орденом Усмішки.

1968 рік

Джеймс Крюс (James Krüss, 1926–1997)

Найвідоміший, найтитолованіший дитячий письменник Німеччини ХХ століття. Повне ім'я — Джеймс Якоб Хайнріх Крюс. Народився на острові Гельголанд, де і провів перші 15 років свого життя, потім навчався у педагогічному училищі в місті Люнебург.

Літературна творчість приваблювала Джеймса з дитинства. Він виявляв поетичні здібності і свій перший вірш написав у 15-річному віці. Письменницьку діяльність розпочав із середини 1940-х років ХХ ст. У 1946 році вийшла його перша книжка «Золота нитка». З 1949 року Крюс переїздить до Мюнхена, займається поетичною творчістю та видає для своїх земляків журнал «Гельголанд» (1949-1956), де щомісяця друкує власні вірші. У 1951-1958 рр. працює на радіо, згодом виступає у телевізійних передачах, де навчає дітей віршуванню. Творами Крюса зацікавилися радіостанції інших європейських країн. Його ім'я поступово стає відомим. У 1966 році письменник оселяється у невеликому містечку Ла-Кальсада на острові Гран-Канарія (Канарські острови, Іспанія), де створює більшість творів. Письменник багато подорожує, про що свідчать його щоденники, подорожні нотатки, колекції фотографій та слайдів з поїздок (1951-1997). Головне своє завдання Крюс вбачав у тому, аби засобами літератури допомогти дітям опанувати світ в усьому його розмаїтті. Тому письменник перекладав німецькою мовою чимало творів дитячої літератури з метою ознайомлення німецьких дітей із культурами інших народів.

Літературний спадок письменника великий, складає понад 700 дитячих книжок багатьма мовами світу, з яких 476 — це книжки-картинки, дитячі повісті, оповідання, казки. У більшості з них відчувається прихована усмішка мудрого письменника над дитячою наївністю. Це жваві оповіді з крутими сюжетними поворотами та неочікуваними ситуаціями. Найвідоміші з них: «Маяк на омарових рифах» (1956), «Щасли-

ві острови по той бік вітру» (1960), «Мій прадідусь і я» (1959), «Машина, що вміє говорити», «Тім Талер, або Проданий сміх» (1962), «Літо на омарових рифах» (1977).

Популярність творів Джеймса Крюса серед дітей, їхня художність, повчальність, гуманістичне спрямування були високо оцінені. Він був удостоєний Німецької молодіжної літературної премії (1960). А у 1968 році за внесок у світову літературу для дітей нагороджений Премією імені Г.К. Андерсена. Спадкоємцями письменника у 2013 році було засновано Премію Джеймса Крюса⁸.

1970 рік

Джанні Родарі (Gianni Rodari, 1920–1980)

Італійський письменник, журналіст. Народився у м. Оменья, Італія. Після закінчення школи навчався в семінарії, а потім у Міланському університеті.

У 1948 році влаштувався репортером у газету «L'Unità». Саме тут, на сторінках періодичної преси, з'явилися перші публікації Родарі для дітей. Журналісту сподобалася пропозиція редактора — вести в газеті дитячу рубрику, і він із запалом узявся за справу: писав вірші, оповідання та казки. Незабаром, зрозумівши, що ця творчість захоплює його більше, ніж редакторська робота, погодився на пропозицію друзів переїхати до Риму та очолити дитячий журнал «Піонер».

У 1951 році Родарі випускає першу книгу — збірник «Книжка веселих віршів», куди увійшли такі твори: «Чим пахнуть ремесла?», «Куди поділися феї», «Блакитний трамвай».

Згодом у світ виходить знаменитий твір майстра — «Пригоди Цибуліно», де сучасному соціальному сюжету (тут і класова боротьба, і соціальна незахищеність) надано абсолютно нову алегоричність.

Найбільше визнання автор отримав завдяки казкам та книжкам для дітей. Серед них: «Джельсоміно в країні брехунів» (1959), «Казки по телефону» (1960), «Вірші в небі і на землі» (1960), «Планета різдвяних ялинок» (1962), «Джип у телевізорі» (1962), «Подорож Блакитної Стріли» (1964), «Торт у небі» (1966). Паралельно з письменницькою діяльністю Джанні Родарі все життя працював журналістом у виданні для юнацтва «Авангард», у газеті «Країна увечері»⁹, де до кінця життя був літературним співробітником.

Твори італійського письменника перекладено багатьма мовами світу. За його книгами створено анімаційні фільми «Хлопчик з Неаполя» (1958), «Цибуліно» (1961), «Неуважний Джованні» (1969), «Блакитна Стріла» (1985), «Подорож Блакитної Стріли» (1996) та художні фільми, серед яких: «Торт у небі» (1970), «Цибуліно» (1973), «Чарівний голос Джельсоміно» (1977).

У 1970 році за вагомий внесок у дитячу літературу Джанні Родарі нагороджено Премією імені Г.К. Андерсена.

⁸ James Krüss Preise — Кожні два роки Міжнародна молодіжна бібліотека (Internationale Jugendbibliothek) в Мюнхені присуджує її нині живим письменникам, чия творчість відрізняється оригінальністю сюжету і яскравою образністю мови

⁹ «Paese Sera» — італійська щоденна вечірня прогресивна газета. Видається в Римі. Заснована 1949 року.

1972 рік

Скотт О'Делл (Scott O'Dell, 1890–1989)

Американський дитячий письменник, автор 26 романів для дітей, 3-х романів для дорослих і 4-х документальних книг. Народився у Лос-Анджелесі, штат Каліфорнія, США. Навчався в трьох університетах, але диплом так і не отримав. Літературну творчість розпочав у 1934 році. Більшість творів О'Делла — історична белетристика для юних читачів, у якій прослідковується специфіка Південної Каліфорнії — індіансько-іспанського Заходу. Дітей, сповнених жаги до пригод та любові до природи, захоплюють його розповіді про молодих людей, виживання яких залежить від їхньої рішучості та самостійності. Серед його найвідоміших книг: «Королівський п'ятий» (1966), «Чорна перлина» (1967), «Темна пирога» (1968). Перша дитяча книга автора «Острів блакитних дельфінів» у 1961 році була удостоєна Премій Джона Ньюбері та Льюїса Керролла, а в 1962 році внесена до Почесного списку Г.К. Андерсена, також у 1963 році ця книга отримала Німецьку молодіжну літературну премію. За значний внесок у дитячу літературу у 1972 році Скотт О'Делл отримав Премію імені Г.К. Андерсена. У 1978 році автора відзначено медаллю «Регіна» — Премією Американської католицької бібліотечної асоціації за видатний внесок у юнацьку літературу та визнано «Видатним американським письменником дитячої історичної фантастики». О'Делл вважається одним із кращих письменників-істориків для молоді.

У 1981 році Скотт О'Делл заснував власну премію — Scott O'Dell Award for Historical Fiction — в розмірі 5000 доларів за видатні художні твори історичної тематики.

1974 рік

Марія Кристіна Гріпе (Maria Kristina Gripe, 1923–2007)

Шведська дитяча письменниця. Народилася у замку Оскар-Фредріксборг поблизу Ваксгольма.

Ще в дитинстві Марія Гріпе розповідала своїм братам і сестрам на ніч казки, які вигадувала сама. Підлітком писала вірші, але вважала, що вони були вельми невдалими. Марія почала займатися літературою серйозно тільки тоді, як її донька Камілла досягла «казкового» віку — коли дітям можна і потрібно читати та розповідати казки. Перші свої книги Марія Гріпе написала саме для неї. У 1954 році Марія дебютувала з повістю «У нашому маленькому містечку». Літературним проривом стала трилогія про Хуго і Юсефін — «Юсефін» (1961), «Хуго і Юсефін» (1962), «Хуго» (1966) — цикл історій про тісну дружбу хлопчика і дівчинки.

На початку 60-х років була опублікована книга «Дочка батька Пеллеріна» — сучасний роман про дуже самотню та вперту дівчину. Далі були «Діти складува», «В час дзвонів» і «Країна за межами». У 70-х роках Марія Гріпе опублікувала п'ять книг про свого найвідомішого героя Ельвіса Карлсона: «Ельвіс Карлсон» (1972), «Ельвіс! Ельвіс!» (1973), «Справжній Ельвіс» (1976), «Як бути Ельвісом» (1977) і «Просто Ельвіс!» (1979), які ілюстрував її чоловік Харальд Гріпе. Також відомими є «Будинок Юлії та нічний тато» (1971), «Жук летить у сутінках» (1978), «Неймовірна історія Агнес Сесілії» (1981). Останню книгу «Квітка Ганни» було опубліковано у 1997 році.

Всього у доробку письменниці 38 книг, значна частина з яких перекладена 30 мовами світу — їх читають у Німеччині та Англії, Данії та Фінляндії, Японії та Китаї, в Литві, Латвії, Польщі, Ісландії, Нідерландах, Іспанії, Франції, Греції, Ізраїлі, Україні. Деякі з творів екранізовано. Письменниця удостоєна багатьох літературних нагород, серед яких премія Астрід Ліндгрєн¹⁰ (1972), Премія імені Г.К. Андерсена (1974), Дитяча книжкова премія Північних країн¹¹ (1985). А у 1987 році вона увійшла до списку п'ятьох найвідоміших скандинавських дитячих письменниць (Астрід Ліндгрєн, Марія Гріпе, Сесіль Ліліус, Туве Янссон, Ірмелін Сандман-Ліліус). У 2005 році, ще за життя письменниці, видавничий холдинг «Бонієр Карлсон» запровадив літературну премію на її честь.

1976 рік

Сесіль Бьодкер (Cecil Bødker, 1927-2020)

Данська дитяча письменниця. Народилася у комуні Фредерісія у Данії. Перший вірш написала у десятирічному віці, а серйозно почала займатися літературною творчістю у 28 років. У 1955 році з'явилася її перша книга – збірка поезії для дорослих. У ранніх творах Бьодкер часто зустрічаються проникливі психологічні портрети дітей, в яких розкриваються їхні думки й відчуття — страх перед невідомим, прагнення безпеки й спокою. У 1967 році книга письменниці «Сайлас і чорний кінь» посіла перше місце в конкурсі книг для підлітків Данської королівської академії наук. Ця повість започаткувала великий цикл творів про хлопчика, який утік із циркової трупи. У 1969 році Сесіль Бьодкер чотири місяці мешкала в Ефіопії, що відобразилося у її наступних книгах — «Леопард» та «Дімма Голе». Крім цього, Бьодкер досить своєрідно переказала Новий Заповіт, написавши дві книги про Діву Марію.

Герої творів Сесіль Бьодкер вирізняються з натовпу — вони аутсайтери. У когось із них є фізичні вади, когось вигнали із суспільства, хтось занадто старий, а іншого покинули в дитинстві батьки. Бьодкер прагне переконати читача, що всі люди — особистості зі своїми історіями, всі вони важливі для суспільства, якщо отримують можливість проявити себе. У своїх книгах письменниця закликає до відновлення зав'язків із природою, до розв'язання одвічного конфлікту між особистістю і суспільством.

Сесіль Бьодкер має численні літературні нагороди і відзнаки: Данську літературну премію критиків¹² (1961), Нідерландську літературну премію «Срібний олівець» (1973), Премію імені Г.К. Андерсена (1976), Данську літературну премію Золотий лавр¹³ (1984), Премію Сьорена Гільдендала¹⁴ (1987), Данську літера-

10 Шведська літературна нагорода від видавництва «Рабен і Шєгрєн» (швед. Rabén & Sjögren), у якому друкувала свої твори й працювала редактором сама Астрід Ліндгрєн. Заснована в 1967.

11 Nordisk Skolebibliotekarforenings Vørnebogspris або Nordisk Vørnebogspris — це літературна нагорода за дитячу літературу, заснована в 1985 році Асоціацією шкільних бібліотек Північної Європи. Переможці отримували грошову премію і диплом.

12 Kritikerprisen – Данська премія критиків за літературу. Щорічна премія данської літератури заснована у 1957 році Данською асоціацією видавців. На даний момент нагорода є грошовим призом у розмірі 30 000 данських крон.

13 De Gyldne Laurbær – щороку на початку січня бюлетені для голосування розсилаються по всіх книгарнях Данії, а в кінці січня отримані голоси підраховуються.

14 Der Søren-Gyldendal-Preis – данська заохочувальна літературна премія, яку присуджує Фонд «Шєрен Гільдендал Фонден» з 1958 року, названа на честь засновника найбільшого та найдавнішого видавництва в Данії. Переможцям, які згідно з умовами фонду «знаходяться в середині сильного і своєрідного творчого акту і повинні заохочуватись продовжувати свою роботу з честю», надається премія у розмірі 200 тис. датських крон.

турну премію для жінок (1988), Ювілейну стипендію Асоціації письменників Данії (1996), Гран-прі Данської королівської академії наук (1998).

1978 рік

Паула Фокс (Paula Fox, 1923–2017)

Американська письменниця, журналіст, педагог, автор книг для дітей і дорослих. Народилася у Нью-Йорку. Навчалася у школах на Кубі, в Канаді та США. Вищу освіту отримала в Колумбійському університеті.

У 60-х роках вона почала писати книги для дітей і про дітей. Паула Фокс — задушевний оповідач, вона описує почуття і відчуття, процес духовного розвитку на основі особистого досвіду. Створені нею персонажі є дуже реалістичними особистостями, їхні слова і вчинки цілком правдиві, при цьому письменниця не намагається повчати читача. Серед героїв її творів — некоммунікабельні, «важкі» підлітки, діти, яким бракує уяви. Твори порушують проблеми СНІДу, алкоголізму, бездомності, смерті. Часто в оповіданнях Фокс дітей псує не середовище, а дорослі. Книги письменниці «Кімната Моріса» (1966), «Хлопчик із кам'яним обличчям» (1968), «Одноокий кіт» (1984), «Повітряний змій у вигляді орла» (1995) тощо розповідають про стосунки дорослих і дітей. У всіх своїх книгах авторка оспівує стійкість людського духу. Її внесок у розвиток дитячої літератури був настільки вагомим, що у 1978 році Міжнародна рада з книг для молоді (IBBY) нагородила її Премією імені Г.К. Андерсена. Крім цього письменниця отримала медаль імені Джона Ньюбері за роман «Погонич рабів» (1974), Нідерландську літературну премію «Срібний олівець» (1976), Національну книжкову премію США з дитячої літератури (1983), Німецьку молодіжну літературну премію (2008).

1980 рік

Богуміл Ржиг (Bohumil Říha, 1907–1987)

Чеський дитячий письменник і сценарист. Народився 22 лютого 1907 року в с. Вишетичі у Південній Богемії (Чехія). Початкову школу, а у 1925 році й педагогічне училище, закінчив у м. Чаславі. Працював помічником учителя, старшим викладачем муніципальної школи в Габречі та шкільним учителем у Подєбрадах, а з 1945 року — шкільним інспектором у Високому Миті. Понад 20 років присвятив діяльності на педагогічній ниві. Досвід роботи у школі допоміг йому глибоко пізнати дитячий спосіб мислення, зрозуміти особливості дитячого розвитку.

Свою першу книгу для дітей із двома казками Богуміл Ржиг опублікував у 1941 році, що відразу принесло йому популярність. У творчості письменника простежуються три чітких напрями: твори, що розповідають безпосередньо про повсякденне життя дитини; книги метафоричного характеру, що розвивають уяву та чарівні казки. Його герої — діти, які намагаються знайти своє місце в цьому суперечливому світі, повному веселощів і турбот, радісних і сумних моментів. Почуття відповідальності, дружба, доброта, співчуття — ось на що звертає увагу читачів письменник. У 1952 році Ржигу обрали секретарем Спілки письменників ЧРСР, завдяки чому він часто відвідував СРСР, Китай, Мексику та інші країни. В 1956–1967 роках був

директором Державного видавництва «Альбатрос», яке спеціалізувалося на дитячих книжках. Як авторитетний діяч культури Ржига зумів залучити до роботи над дитячою книгою найкращих чеських письменників й ілюстраторів. Він брав активну участь у діяльності ЮНЕСКО, а у 1964 році став одним із засновників та першим президентом Чеського відділення Міжнародної ради з дитячої і юнацької літератури (IBBY). Багато творів письменника було екранізовано.

Богуміл Ржига — лауреат Міжнародної літературної премії імені Януша Корчака за роман «Новий Гулівер» (1979) та Премії імені Г.К. Андерсена (1980).

1982 рік

Ліжія Божунга (Lygia Bojunga Nunes, 1932 р.н.)

Народилася у місті Пелотас (Ріо-Гранде-ду-Сул, Бразилія), згодом із родиною переїхала до Ріо-де-Жанейро. У 1951 році стала актрисою, виступала з театральною групою, яка подорожувала країною, працювала на телебаченні та радіо. У пошуках інтегрованого з природою життя вона переїхала до штату Ріо-де-Жанейро та разом зі своїм чоловіком заснувала Току — сільську школу для дітей з обмеженими можливостями, яка проіснувала 5 років.

У 1972 році з'явилася її перша дитяча книга про пригоди п'ятьох тварин — «Колеги», написана у традиціях латиноамериканського магічного реалізму. Під тиском режиму бразильської диктатури у 1970 роках Л. Божунга була змушена відобразити дійсність максимально приховано, вдаючись до символічних алегорій. Її книги насичені символами та розповідають про бідність простих людей, утиски з боку влади, крім того автор піднімає тему дорослішання підлітків. Одна за одною виходять наступні твори письменниці: «Анжеліка» (1975), «Жовта сумка» (1976), «Дім хрещеної» (1978), «Друкований диван» (1980).

Повість «Жовта сумка» перекладено багатьма мовами та адаптовано до театральних вистав у Бразилії, Бельгії та Швеції. Цей психологічний твір став результатом особистого протесту авторки проти ролі жінки в сучасному латиноамериканському світі.

Книги письменниці перекладено 23 мовами світу.

Ліжія Божунга є лауреатом численних нагород та премій у галузі дитячої літератури: у 1973 році отримала літературну премію Бразильської книжкової палати «Жабуті»¹⁵ у номінації «Дитяча література» за книгу «Колеги», її повість «Жовта сумка» нагороджена щорічною Премією «Золота печатка» від Національної бразильської секції IBBY, а також внесена до Почесного списку IBBY (1978); у 1982 році письменниці присуджено Премію імені Г.К. Андерсена, а у 2004 році вона отримала Меморіальну премію Астрід Ліндгрен, журі якої відзначило, що «Ліжія Божунга з грайливою легкістю дитини долає кордон між фантазією та реальністю. У її драматичних оповіданнях, створених за законами традицій усного мовлення, читач потрапляє безпосередньо в світ мрії та фантазії, який створюють головні герої, намагаючись у такий спосіб впоратися із реальними обставинами. Самобутність

¹⁵ Prêmio Jabuti (порт.) — літературна премія Бразилії, яка названа на честь черепахи, популярної в Латинській Америці. Заснована у 1959 році Бразильською книжковою палатою з метою розвитку вітчизняної словесності і читацької культури. Присуджується в багатьох номінаціях, серед яких поезія, роман, новела, есе, дитяча література, історія літератури, літературний переклад, ілюстрація тощо.

письменниці проявляється в умінні змішувати гру, ліричний початок і абсурдний гумор із соціальною критикою, любов'ю до свободи і рішучим захистом вразливої дитини». У 2006 році письменниця створила культурний фонд «Ліжія Божунга» з метою книгорозповсюдження серед бразильського населення.

1984 рік

Крістіне Нестлінгер (Christine Nöstlinger, 1936-2018)

Австрійська письменниця. Народилася у передмісті Відня. Навчалась в Академії прикладного мистецтва за фахом «Прикладна графіка». У 1957 році вийшла заміж, згодом народила двох дочок. Писала статті для щоденних газет, журналів та австрійської компанії суспільного телерадіомовлення. «Над ідеєю писати дитячі книжки ніколи не замислювалась. Оскільки мені було нудно вдома з двома дітьми, я захотіла намалювати дитячу книжку... вигадала та записала її. Коли дитяча книжка була закінчена, більше сподобався текст книги, ніж мої ілюстрації...». Так виникла перша книга письменниці «Рудоволоса Фредеріка» (1970). Ця повість принесла авторці у 1972 році літературну премію Фрідріха Бедекера за досягнення у німецькомовній дитячій та юнацькій літературі. Наступні книги – «Діти з дитячого підземелля», «Троє поштових грабіжників» (1971), «Начхати нам на огіркового короля!», «Чоловік для мами» (1972) «Летіть, хрущі!», «Маленький пан береться за справу» (1973), «Конрад, або Дитина з бляшанки» (1975), «Обзивають мене мурахоїдом» (1986), «Маргаритко, моя квітко» (1988), «Футбольні історії від Франца» (2002) та багато інших майже щороку друкувалися різними видавництвами. Письменниця так пояснює свою творчість: «У моїх книгах дуже багато фантастичних казкових елементів, тому що я люблю фантазувати. Крім того, опираючись на ці елементи, я досягаю кращого розуміння дітьми реального життя».

За роки багатоплідної творчої праці К Нестлінгер отримала понад 30 літературних національних та міжнародних премій, у т.ч. у 1984 році – Премію імені Г.К. Андерсена, у 2003 році стала першим лауреатом Меморіальної премії імені Астрід Ліндгрєн. На її книжках виросло не одне покоління дітей в усьому світі. Вона є авторкою понад 150 дитячих творів, які стали популярними серед читачів-дітей завдяки поєднанню гумору та магії, висвітленню реальних проблем дітей та дорослих, що виникають у сучасному житті. Не уникала письменниця і теми дорослішання підлітків, пошуку вирішення їхніх складних життєвих питань. Її книги перекладено 38 мовами, деякі — екранізовано.

1986 рік

Патрісія Райтсон (Patricia Wrightson, 1921–2010)

Австралійська письменниця народилася в місті Лісмор (Новий Південний Уельс). До вступу в школу в Квінсленді вона навчалася заочно. Кар'єра Патрісії Райтсон як дитячої письменниці почалася під час її роботи адміністратором у лікарні в одному з містечок Нового Південного Уельсу. У 1955 році вийшов перший роман письменниці — «Вигнута змія». Історії, що створювала Патрісія, здебільшого були гумористичними, пригодницькими і ліричними, про дітей і для дітей.

Однак поступово в її творчості стали з'являтися і фантастичні елементи та сюжети. А в 1972 році, працюючи над книгою «Старовинне чарівництво», вона зрозуміла, що в Австралії повинні бути свої власні таємничі істоти, народжені вічнозеленими австралійськими заростями і червоними пустелями, сліпучо-яскравим світлом і блідими тінями. Саме з цього часу бере відлік найбільш значимий і цікавий період у творчості письменниці — вона починає активно використовувати і вводити в тексти своїх книг міфологію австралійських аборигенів, їхні легенди й казки. Райтсон шукала і знаходила зроблені антропологами і етнографами записи фольклору аборигенів і використовувала їх, іноді дещо несподівано — в міських розповідях. У процесі роботи вона віднайшла свій стиль; поетична мова письменниці найповніше розкрилася в її головному шедевр — трилогії «Пісня про Вірруне» («Насуваються льоди»; «Темний блиск води»; «Подорож за вітром»). У цих книгах описані героїчні легенди про юнака Вірруне, завдання якого — врятувати країну від руйнування та протистояти смерті.

Протягом життя Патрісія Райтсон написала 27 книжок, які були опубліковані 16-ма мовами світу. Основні теми, які письменниця розкриває у своїх книгах, — це дбайливе ставлення людей до природи і людська дружба. Її твори вирізняються використанням місцевого фольклору, багатою фантазією, великою кількістю таємниць, а також розумінням важливості збереження природи. Вона надала форму основоположним міфам безмежної країни, її духу і таким чином буквально відкрила Австралію решті світу.

Серед нагород Патрісії Райтсон — щорічна Премія «Австралійська дитяча книга року» (чотириразове нагородження і кілька номінацій), Премія Дітмар¹⁶ (1982), медаль Дромкіна¹⁷ (1984). За внесок в австралійську і всесвітню літературу в 1986 році Райтсон було присуджено Премію імені Г.К. Андерсена. За життя письменниці створено премію її імені. Так, секція «Дитяча література» Літературної премії прем'єр-міністра Нового Південного Уельсу з 1979 року присуджувалася як одна нагорода, але у 1999 році вона розділилася на дві премії — Премію Патрісії Райтсон (для аудиторії початкової школи) та Премію Етель Тернер (для аудиторії середньої школи).

1988 рік

Анні Шмідт (Annie Schmidt, 1911–1995)

Нідерландська письменниця. Народилася в містечку Капелле на острові Зейд-Бевеланд (Нідерланди). Навчалася майбутня письменниця на бібліотечних курсах, працювала директором великої бібліотеки. Після Другої світової війни почала писати книги для дітей. Найвідоміші твори письменниці — збірка віршів «Чайник зі свистком» (1950), серія оповідань для маленьких «Ян і Янеке» (1953–1960), антологія поезії «Все гаразд» (у Великобританії відома під назвою «Рожевий лимонад»).

Вірші А. Шмідт стали поворотним моментом в історії нідерландської поезії для дітей. За стилем вони схожі на вірші, які складають діти, а тематично в них переважає антиавторитарний елемент: бунт проти правил і порядків, які встановлені

¹⁶ Dítmar – найвідоміша австралійська премія в галузі наукової фантастики, фентезі та жахів, що присуджується щорічно з 1969 року на австралійському конкурсі NatCon.

¹⁷ Медаль «Дромкін» щорічно присуджується громадянину Австралії, чия робота є значним внеском у розвиток дитячої літератури.

дорослими. Шмідт – істинний педагог, але вона не читає моралі. Її вірші сповнені фантазії, гумору і руху; в них є інтрига і зазвичай — щасливий кінець, що створює відчуття безпечного світу для дітей, вселяє в них надію.

Понад 40 років Анні Шмідт писала в різних жанрах: вірші для дітей і підлітків, тексти для кабаре і мюзиклів, дитячі оповідання, нотатки до газети, програми для радіо і телебачення. Її дитячі книжки читають люди віком від 5 до 95 років. На батьківщині її звать «Королевою данської літератури для дітей та підлітків». Анна Шмідт отримала багато літературних відзнак, серед них Державна премія Нідерландів у галузі дитячої та юнацької літератури (1964), Премія за кращу нідерландську книгу (1988, 1991), Премія імені Г.К. Андерсена (1988).

1990 рік

Турмуд Гауген (Tormod Haugen, 1945–2008)

Норвезький письменник, перекладач. Народився у норвезькому селі Трюсиль у губернії Хедмарк. Закінчив факультет порівняльного літературознавства та історії мистецтв університету Осло, після чого в 1971–1973 роках працював у музеї Мунка. Як письменник дебютував у 1973 році, написавши книгу «Не так, як минулого року», потім почав регулярно публікуватися і став одним із найвідоміших дитячих письменників Скандинавії.

Основна тема творів Гаугена — психологія дитини, внутрішній світ та емоції дітей, зі своїми загадками, таємницями та секретами. Письменник пише про дітей і дорослих, які мріють про суспільство, де можна довіряти один одному та розвивати свої здібності. Герої його книг потрапляють у складні життєві ситуації, переживаючи страх, невпевненість та пригніченість. Діти — персонажі творів Гаугена — відчувають невисловлене, бачать фальш, хоча не завжди розуміють її причини. Книги автора написані простою мовою і легко читаються. Дітям до вподоби казкові та детективні повісті письменника «Цепелін» (1976), «Роман про Меркель Хансен, Донну Зиму та Великий втечу» (1986) та інші.

Турмуда Гаугена нагороджено низкою престижних літературних премій, зокрема Премією Міністерства культури Норвегії «За дитячу і юнацьку літературу» (1975, 1976, 1979, 1987, 1989), Літературною премією Асоціації норвезьких критиків¹⁸ (1979), Премією видавництва «Гільдендаль»¹⁹ (1980), Німецькою молодіжною літературною премією (1979), Премією Баста²⁰ за дитячу літературу Норвезької асоціації перекладачів (1988), а також Премією імені Г.К. Андерсена (1990).

1992 рік

Вірджинія Гамільтон (Virginia Hamilton, 1936–2002)

Американська письменниця. Народилася в містечку Йеллоу Спрінгз, штат Огайо (США). Вірджинія була наймолодшою в сім'ї серед п'ятьох дітей. У традиціях

¹⁸Премія Асоціації норвезьких критиків – одна з найпрестижніших премій у Норвегії, яка щорічно з 1950 року вручається Асоціацією норвезьких критиків за досягнення в різних галузях мистецтва.

¹⁹Премія Гільдендаль – щорічна літературна премія, яка вручалася в період з 1934 по 1995 рік норвезьким видавництвом Gyldendal Norsk Forlag.

²⁰Bastianprisen – це щорічна премія Норвезької асоціації літературних перекладачів, заснована в 1951 році, присуджується за переклад зарубіжних видань на норвезьку мову. Нагорода – це статуетка, зроблена Орнульфом Бастом, та грошова винагорода.

родини основними були читання, написання музики і усна творчість — сімейні перекази допомагали краще зрозуміти себе, осмислити нові життєві обставини.

Перший роман Вірджинії Гамільтон «Зілі» було опубліковано у 1967 році. Її творча спадщина включає майже 30 творів для юних читачів — романи, біографічні нариси, збірки народних казок. Гамільтон відома також як лектор і викладач, її статті друкувалися у багатьох періодичних виданнях. Серед видатних творінь Вірджинії Гамільтон — «Планета юного Брауна» (1971) і «М-р Хіггінс, Великий» (1974).

Як правило, твори Вірджинії Гамільтон складні за своєю будовою, з непростими взаєминами персонажів, які визначаються особливостями їхнього внутрішнього світу. В її книгах завжди відчувається вплив африканської спадщини — історії, звичаїв, фольклору. Це помітно у творах, присвячених юним афроамериканцям, які прагнуть осмислити своє історичне коріння. Знайомство з книгами Вірджинії Гамільтон подібно подорожі лабіринтом, де читач збирає все нові й нові враження, а наприкінці з'ясовує, що вони складаються в єдину картину.

Протягом письменницької кар'єри за досягнення в літературі для дітей та підлітків Вірджинія була удостоєна багатьох літературних відзнак, серед яких Національна книжкова премія в номінації «Дитячі книги» (1975), Премія імені Льюїса Керролла (1976), Бостонська премія «Глобус – Хорн»²¹ у номінаціях «Фантастика» (1983) та «Нехудожня література» (1988), медаль Джона Ньюбері (1989), Премія миру імені Густава Хайнемана для дитячих та юнацьких письменників (1991); Премія імені Г.К. Андерсена (1992), стипендія Мак-Артура²² (1995), Медаль Лаури Інглз-Уайлдер²³ (1995).

Щорічно з 1984 року у Кентському державному університеті штату Огайо проходять конференції Вірджинії Гамільтон щодо мультикультурної літератури для молоді. У 2010 році Американська асоціація бібліотек започаткувала книжкову Премію «Коретта Скотт Кінг — Вірджинія Гамільтон» на честь дитячої письменниці.

1994 рік

Мадо Мітіо (Mado Michio, 1909–2014)

Японський письменник, автор численних віршів для дітей. Народився у Токуямі (префектура Ямагуті) на острові Хонсю. Закінчив Національний технологічний університет Тайбея, працював інженером у Департаменті водних шляхів і портів в апараті генерал-губернатора Тайваню.

Перші вірші почав писати в 19 років. На становлення його як письменника вплинув шанований японський поет того часу Х. Кітахара, який у 1934 році відібрав два вірша Мадо Мітіо для публікації в дитячому журналі «Кідомоно куні». А в 1936 році композитор Я. Ямагуті поклав на музику вірші Мадо «Фута ацу». Ці події стали початком кар'єри Мадо як творця дитячих віршів та пісень. З 1948 року Мадо Мітіо

²¹ Boston Globe-Horn Book Awards є однією з найпрестижніших американських нагород в царині дитячої та юнацької літератури. Заснована у 1967 році відомими бостонськими виданнями The Boston Globe та The Horn Book Magazine.

²² MacArthur Fellows Program – стипендія у півмільйона доларів США, яка щорічно надається фондом Джона і Кетрін Мак-Артур громадянам або резидентам США, які працюють у будь-якій галузі і «демонструють виняткові досягнення і потенціал для довгої і плідної творчої роботи».

²³ Lauri Engles-Wilder Medal – нагорода, що вручається Американською бібліотечною асоціацією авторам або ілюстраторам книг для дітей, виданих у США, які мали значний і тривалий вплив на дитячу літературу. Назва походить від імені Лаури Інгаллс Уайлдер, яка першою була удостоєна цієї нагороди в 1954 році.

працював у видавництві журналу «Дитяча книга», а перша збірка віршів побачила світ у 1952 році. Після виходу на пенсію в 1959 році письменник цілком присвятив себе поезії. Загалом його літературний доробок налічує понад 2000 віршів.

До початку 1990-х років творчість Мадо Мітіо була практично невідома за межами Японії, але в 1992 році за ініціативи імператриці Мітіко книгу Мадо «Тварини» було перекладено англійською мовою та опубліковано в двомовному варіанті в Японії та США. Книга відразу отримала широке визнання в усьому світі. У віршах поета прославляється життя, розмовляють тварини, крапельки дощу, гори. Вперше читачі світу змогли відчувати естетичну витонченість і духовну глибину майстра малих форм.

Поезія Мадо Мітіо вільна від сентименталізму та примусової розумності, вона приваблює дітей, розкриваючи делікатне почуття гумору поета і його здатність насолоджуватися нісенітницями. Іншою особливістю поезії Мадо є простота вираження – навіть коли вірші натякають на глибоке філософське значення, слова залишаються короткими, простими та зрозумілими.

За літературну діяльність Мітіо Мадо неодноразово нагороджувався преміями, зокрема Дитячою літературною премією «Нома»²⁴ (1968), Премією Асоціації японської літератури для молоді (1976), Премією імені Г.К. Андерсена (1994), Премією Асахі національної японської газети «Асахі сімбун» (1996).

1996 рік

Урі Орлев (Єжи Хенрик Орловський, Jerzy Henryk Orłowski, 1931-2022)

Польський письменник. Народився у Варшаві. З 1940 по 1943 роки знаходився у Варшавському гетто. Після загибелі матері від рук нацистів Єжи разом із братом відправили до концтабору Берген-Бельзен, де він перебував майже 2 роки. Після закінчення війни майбутній письменник емігрував до Палестини, а з 1962 року живе в Єрусалимі. У 1956 році побачив світ перший роман У. Орлева «Свинцеві солдати». З 1976 року автор пише для дітей. Його творчий доробок складає понад 30 книг, серед яких більшість біографічні – «Острів на Пташиній вулиці» (1981), «Лідія, королева Палестини» (1991), «Пісочна гра» (1996), «Біжи, хлопчику, біжи» (2001) тощо. Його книжки справжні, чесні, не зважаючи на драматизм сюжетних обставин, сповнені оптимізму та вчать необхідності виборювати право на життя за будь-яких умов, виживати без гіркоти у суворі та страшні часи. Так у книзі «Звір темряви» (1976) письменник поставив перед собою завдання не тільки впоратися з власним страхом перед війною, а й зі страхом темряви, який відчують багато дітей. У книзі дитина долає ворожу реальність, вигадавши друга і фантастичну гру. Герой перемагає страх, надавши йому ім'я, та товаришує з ним, прийнявши його як захисника замість батька, якого вбили на війні. Книга відразу зробила автора знаменитим і незабаром стала класикою.

Твори письменника перекладено з івриту на 36 мов. У 1990 році Урі Орлев став лауреатом Міжнародної літературної премії імені Я. Корчака за роман «Острів на Пташиній вулиці». У 1996 році за вагомий внесок у розвиток дитячої літератури письменника нагороджено Премією імені Г.К. Андерсена. 1997 року

²⁴ Дитяча літературна премія «Нома» — одна з трьох категорій Літературної премії фонду Сейдзі Нома – нагорода, яка покликана сприяти розвитку японського літературного мистецтва.

Урі Орлев отримав Національну єврейську книжкову премію²⁵. У США чотири книги письменника отримали Премію Батчелдер²⁶, (за кращу перекладну книгу для дітей) в англomовних перекладах Г. Халкіна «Острів на вулиці Берд» (1984), «Людина з іншого боку» (1992), «Леді з капелюхом» (1996) та «Біжи, хлопчику, біжи» (2004).

1998 рік

Кетрін Патерсон (Katherine Paterson, 1932 р.н.)

Сучасна американська письменниця. Народилася в Китаї в сім'ї американського місіонера. З початком китайсько-японської війни у 1937 році родина була змушена шукати притулку в США, неодноразово змінюючи місце проживання, тож у дитинстві Кетрін доволі часто доводилося пристосовуватися до нових обставин, засвоюючи на власному досвіді, як відчують себе приїжджі та іноземці, яких не сприймає оточення. Її потяг до письменництва дав про себе знати досить рано. У 7 років вона вперше публікується в газеті шанхайської американської школи. Після закінчення середньої школи у Вірджинії Кетрін вступила до Королівського коледжу в Брістолі (штат Теннесі), де розпочала вивчення англійської літератури. Одночасно викладала в маленькій сільській школі у Вірджинії. Згодом продовжила навчання в Пресвітеріанській школі християнської освіти у Річмонді, де головним чином займалася підготовкою молодих жінок до церковної викладацької та місіонерської роботи.

Чотири роки працювала місіонером на японському острові Сікоку та вивчила японську мову. Досвід життя в цій країні у подальшому надав їй матеріал для декількох дитячих оповідань, дія яких відбувається в Японії.

Сприймати себе як письменницю Патерсон почала в 1964 році, коли їй запропонували написати навчальний посібник для недільних шкіл Пресвітеріанської церкви. Минуло 9 років, і світ побачив перший роман «Знак хризантеми» (1973). А у 1977 році вона отримала Національну книжкову премію за книгу «Майстер-лялькар» (1976). У наступні роки одна за одною з'явилися книги, які принесли їй найбільший успіх: «Міст до Терабітії» (1977), «Чудова Гілл Хопкінс» (1978), «Полюбив я Якова» (1980). В її творах головні герої зазвичай діти-сироти, які самостійно знаходять вихід зі складних життєвих ситуацій. Частина її творів екранізовано.

Письменницю, творчий доробок якої складає понад 30 книг, неодноразово було відзначено різними преміями та нагородами, серед яких Національна книжкова премія в номінації «Дитячі книги» (1977, 1979), медаль Джона Ньюбері (1978, 1981), Міжнародна літературна премія імені Я. Корчака (1981), Нідерландська літературна премія «Срібний олівець» (1983), Гран-прі у сфері дитячої і підліткової літератури (Франція, 1986); внесення до Почесного списку Міжнародної ради з дитячої та юнацької літератури 1994 року; Медаль Лаури Інглз-Уайлдер (2013).

²⁵ Премія надається Радою єврейської книги (іврит: הקירמאב יודיה רפסל ועמל הצעומה), яка заснована в 1944 році і є організацією, що заохочує видання єврейської літератури з метою «сприяння читанню, написанню та виданню якісних книг єврейського вмісту англійською мовою в Північній Америці».

²⁶ Batchelder Award заснована в 1966 році, присуджується за видатну книгу іноземною мовою, перекладену американським видавцем на англійську мову. Названа на честь видатного американського бібліотекаря Мілдред Леони Батчелдер.

У 1998 році Кетрін Патерсон стала лауреатом Премії імені Г.К. Андерсена, а у 2006 році — Меморіальної премії Астрід Ліндгрєн.

Кетрін Патерсон є віце-президентом Національного альянсу дитячої книги і грамотності та почесним прижиттєвим членом Міжнародної ради книг для молоді та прижиттєвим членом секції США — USIBBY.

2000 рік

Анна Марія Машаду (Ana Maria Machado, 1941 р.н.)

Бразильська дитяча письменниця. Народилася у Ріо-де-Жанейро у 1941 році. Навчалася у Федеральному університеті мистецтв. Творчий шлях розпочала як художниця, але через 20 років вирішила займатися літературною діяльністю. Наприкінці 1969 року Анна залишила Бразилію, що на той час потерпала від військової диктатури. Подорожуючи, вона вивчала мови та працювала журналістом у США, Франції, Італії. Викладала в Каліфорнійському університеті у Берклі, отримала звання професора.

Наприкінці 1972 року повернулася до Бразилії. У 1977 році вийшла її перша дитяча книга «Бенедикт-Бенедикт брат», що була частиною колекції «Книги для відпочинку». У 1978 році побачила світ книга «Історія навпаки», яка мала величезний успіх, і Анна Марія отримала низку запрошень від видавців, що активізувало діяльність письменниці у сфері дитячої книги. У 1979 році Анна Марія Машаду відкрила перший книжковий магазин дитячої літератури в Бразилії.

Для творчості письменниці характерний магічний реалізм. Вона пише про рівність усіх людей, про сім'ю, де дитина відчувається захищеною; створює оповідання, науково-пізнавальні книги, романи для підлітків. Усього з під пера письменниці вийшло понад 100 книг для дітей та дорослих. Серед них «Прабабця Беа, прабабця Бель» (1981), «Очі на пір'ї» (1994), «Дель Тамано Джусто» (2001). Перекладала португальською дитячу класику — «Аліса в Країні Чудес» та «Пітер Пен». Переклади її власних творів видаються у 17 країнах світу.

З 2003 року Анна Марія Машаду є президентом Бразильської академії літератури.

Творчість письменниці неодноразово відзначена нагородами: Премією Бразильської книжкової палати «Жабуті» у номінації «Дитяча література» (1978), Національного фонду дитячої книги Бразилії (1993), «Дім Америк» на Кубі²⁷ за дитячу книгу «Очі на пір'ї», що перемогла у конкурсі серед книг для дорослих; Національною літературною премією Бразильської академії імені Машаду де Ассіса (2001) та Премією імені Г.К. Андерсена (2000).

2002 рік

Ейден Чемберс (Aidan Chambers, 1934-2025)

Британський письменник, автор творів для дітей та юнацтва. Народився в Честер-ле-Стріт, графство Дарем (Англія). Закінчив коледж «Боро-роуд» у Лондоні,

²⁷ Premio Literario Casa de las Américas (ісп.) – літературна премія, заснована кубинським Домом Америк у 1959 році. Є однією з найстаріших і найпрестижніших літературних премій Латинської Америки. Премія вручається за твори іспанською, португальською, французькою та англійською мовами авторам з країн Латинської Америки і Карибського басейну. Спочатку нагорода присуджувалася у п'яти номінаціях: поезія, велика і мала проза, есе та драматургія. Пізніше були додані номінації «Документалістика» (1970) і «Дитяча література» (1975).

після чого два роки служив у Королівському флоті, потім викладав англійську мову і драму в різних школах. Перші твори Чемберса були опубліковані в 60-х роках ХХ ст., коли він ще учителював у школі. У 1967 році Чемберс залишає викладацьку діяльність і присвячує себе письменницькій праці — стає письменником-фрілансером. У 1969 році Чемберс спільно з дружиною Ненсі засновує видавництво «Трімбл-Пресс», починає випускати журнал «Сигнал», де друкуються критичні статті про дитячу літературу. З 1978 по 2005 роки Чемберс написав цикл із шести романів, об'єднаних однією темою — «Що таке любов?», які принесли йому світове визнання. У цих книгах досліджується природа самопізнання людини, розкриття особистості через емоції, духовний досвід. В усіх творах, адресованих юнацтву, автор відкрито та переконливо порушує теми, які традиційно були під забороною, експериментує з мовою, формою, змістом. Тут є авторефлексивні внутрішні монологи і діалоги, змінні точки зору, мовна гра і стилізація. У 2003-2006 роках письменник був президентом Шкільної бібліотечної асоціації Великобританії. За свою творчу діяльність має престижні нагороди та звання: почесний доктор філософії університету Умео (2003), почесний доктор літератури університету Глостершира (Великобританія) (2008), член Королівського літературного товариства (2009), почесний доктор літератури університету Оксфорд Брукс (2011). Нагороджений медаллю Карнегі від бібліотечної Асоціації Великобританії та Премією Майкла Л. Принца від Американської бібліотечної асоціації (1999) за роман «Листи з безлюдної землі». Спільно з дружиною у 1982 році отримує Премію Елеонор Фардзон за видатні заслуги в розвитку дитячої літератури, а у 2002 році — нагороджений найвищою премією в галузі дитячої книги — Премією імені Г.К. Андерсена. Нині Чамберс видає книги інших письменників, які пишуть для сцени, радіо, телебачення, газет і журналів не тільки в Британії, але й в інших країнах.

2004 рік

Мартін Водделл (Martin Waddell, 1941 р.н.)

Ірландський письменник. Народився у місті Белфаст, що у Північній Ірландії. Починав кар'єру футболіста і навіть підписав контракт з юнацькою командою британського клубу «Фулхем», а коли зрозумів, що кар'єра професійного гравця не вдалася, розпочав літературну діяльність. Спочатку писав книги для дорослих, перший серйозний успіх йому приніс комічний трилер «Отлі», за яким згодом було знято відомий художній фільм. Наприкінці 1960-х почав писати для дітей. У його доробку і тексти до книжок-картинок для найменших, і психологічні романи та повісті для підлітків. Однією з головних відмінних рис його книг є шанобливе, уважне ставлення до читача. Це проявляється не тільки у виборі тем, а й у тому, як письменник розв'язує порушені у творах проблеми. Мартін Водделл володіє рідкісним талантом — легко, немов розважаючи, говорити про серйозні речі. Звертаючись до повсякденних ситуацій і життєвих турбот, автор демонструє, які різнопланові рішення вони можуть мати, веде з читачами серйозну розмову і не боїться ставити складні запитання. Серед книг Водделла чимало історій про привидів, але це не примітивні «страшилки». Привиди Водделла приходять у світ

людей, тому що шукають їхньої допомоги у вирішенні проблем, які залишилися з часів їхнього життя, і при цьому нерідко самі стають у нагоді людям. Повесть «Дівчинка-привид» (1985) присвячена політичній ситуації в Ірландії, яка розглядається в історичній перспективі. В кінці цієї книги Водделл зазначає: «Якщо в історії Ірландії були жертви, то і ми в їх числі ... але вони померли, а у нас ще є можливість вибору. Ми можемо спробувати знайти інший шлях».

Найвідомішими його творами для дітей є книги про ведмежат — «Чому ти не спиш, Ведмедик?» (1988), «Пішли додому, Ведмедик» (1991), серія «Маленький Дракула» (1986-2001), повість «Дівчинка-привид» (1985), книжки-картинки «Парк у темряві» (1989), «Совенята» (1992). Мартін Водделл двічі отримував Дитячу книжкову премію Nestlé²⁸ (1988, 1991). За книгу «Парк у темряві» письменник разом із ілюстратором Барбарою Фірт отримав Премію Курта Машлера²⁹ (1989), а в 2004 році Водделла за визначний внесок у дитячу літературу удостоєно Премії імені Г.К. Андерсена.

2006 рік

Маргарет Махі (Margaret Mahy, 1936–2012)

Письменниця, автор романів для дітей та юнацтва народилася у місті Факатане, що у Новій Зеландії. Першу книгу майбутня письменниця написала у 7 років. Навчалася в Оклендському університеті (1952–1954), де отримала ступінь бакалавра, та в університеті Кентербері (1955). Згодом цей університет присвоїв письменниці почесний ступінь доктора і в 1985 році заснував спеціальну стипендію імені Маргарет Махі. У 1956 році письменниця закінчила новозеландську бібліотечну школу в Веллінгтоні. Перша книга письменниці побачила світ у 1969 році. У 1980-х роках Маргарет залишила роботу в бібліотеці й цілком присвятила себе літературній діяльності. У творчому доробку автора понад 50 книг. Її дитячі книги «Лев на лузі» і «Людина, чия мати була піратом» стали національною класичною літературою Нової Зеландії. Романи письменниці перекладено німецькою, французькою, іспанською, нідерландською, данською, норвезькою, італійською, японською та іншими мовами. Найвідомішим з її доробку вважається роман «Той, хто переслідує». Саме за цей твір у 1982 році та за роман «Перехід» у 1984 році Маргарет Махі була удостоєна медалі Карнегі. За внесок у дитячу літературу Маргарет Махі отримала вищу нагороду своєї країни — Орден Нової Зеландії. У 1991 році Новозеландський фонд Дитячої книги заснував медаль Маргарет Махі, яку присуджують видатним дитячим письменникам. У 2003 році письменниця отримала премію у галузі дитячої книги Нової Зеландії за кращу дитячу книгу «Алхімія», також вона є дворазовим володарем Премії «Фенікс» у галузі наукової фантастики за кращу англomовну книгу «Реєстр Всесвіту» (2005) та за книгу «Пам'ять» (2007). У 2006 році Маргарет Махі стала лауреатом Премії імені Г.К. Андерсена.

²⁸ Премія Nestlé Children's Book Prize і Nestlé Smarties Book Prize (1985–2007 pp.) деякий час представляли собою набір щорічних нагород за британські дитячі книги. Засновник премії – Booktrust, незалежна благодійна організація, що займається пропагандою книг у Великобританії за підтримки Nestlé. Це була одна з найбільш шанованих і престижних премій за дитячу літературу.

²⁹ Kurt Award Maschler (1982–1999) – британська літературна премія для авторів та ілюстраторів, яка щороку визнавала одну «роботу для дитячої уваги, в якій об'єднані текст і ілюстрація так, щоб гармонічно взаємодоповнювати одне одного». Переможці отримували нагороду у розмірі 1 000 £ та статуетку «Еміль».

2008 рік

Юрг Шубігер (Jürg Schubiger, 1936–2014)

Швейцарський письменник та психотерапевт, відомий своїми книгами для дітей. Народився у місті Цюріх. Навчався у комерційному училищі, а згодом мав чимало різних професій — від столяра та підсобного робітника на будівництві до копірайтера у рекламному агентстві. Вивчав германістику, психологію і філософію в університеті Цюріха та отримав ступінь доктора філософії. У 1969–1979 роках працював у педагогічному видавництві, паралельно вивчаючи групову психотерапію. З 1979 року водночас займався і приватною практикою як психотерапевт, і літературною діяльністю.

У творчості Шубігера дивовижним чином переплітаються міфологія і буденна реальність, казка і філософські роздуми. Для дитячої аудиторії Юрг Шубігер пише вірші, оповідання, комікси, короткі повісті й романи. Оповідання письменника схожі на класичні казки, персонажами багатьох із них є тварини або предмети. Про твори Шубігера кажуть, що він пише про дорослий світ, дивлячись на нього очима дитини. Головні герої його книг — діти, але його твори ваблять не тільки дітей, але й дорослих своєю філософською глибиною і життєвою мудрістю.

За свою творчу працю письменник отримав багато нагород: 1996 року — Німецьку молодіжну літературну премію; у 1996 та 2005 роках — Премію Швейцарії за книги для дітей та юнацтва «Коли світ був ще молодим» та «Історія Вільгельма Телла»; 1997 року — Нідерландську літературну премію «Срібний олівець» за книгу «Коли світ був ще молодим»; 2003 року — Літературну премію Швейцарського фонду Шиллера в Цюріху за книгу «Халлер і Хелен», а 2008 року за значний внесок у дитячу літературу отримав Премію імені Г.К. Андерсена.

2010 рік

Девід Амонд (David Almond, 1951 р.н.)

Англійський письменник, насамперед відомий як автор творів для дітей і підлітків, написаних у жанрі магічного реалізму. Народився у 1951 році в місті Ньюкасл у Великобританії. Закінчив католицьку академію в Хебберні та університет Східної Англії, де вивчав англійську та американську літературу. У 1985 році опубліковано першу книгу Амонда — збірку оповідань «Безсонні ночі», орієнтовану на дорослу аудиторію. Перший дитячий роман «Скелліг» (1998) мав великий успіх та приніс своєму автору медаль Карнегі та одну із найпрестижніших та найпопулярніших літературних премій Великобританії — Уїтбредівську премію. Відзначені нагородами також наступні книги Амонда для дитячої та юнацької аудиторії: роман «Пустеля Кіта» (1999) отримав Премію імені Майкла Л. Принца Американської бібліотечної асоціації; роман «Ті, що ковтають полум'я» (2003) — Уїтбредівську премію в категорії «Краща дитяча книга»; книгу «Глина» (2005) було номіновано на літературну премію відомої британської газети «Гардіан» та включено Американською бібліотечною асоціацією до списку кращих книг для підлітків 2007 року. Девід Амонд також пише для театру. Найвідоміші його п'єси — «Дика дівчинка, дикий хлопчик», «Мій тато — Птах», «Небесні очі». Книги письменника перекладено понад 20 мовами світу.

У 2010 році Д. Амонд став лауреатом Премії імені Г.К. Андерсена. У висновках міжнародного журі було відзначено, що він уміє пробудити фантазію юних читачів, захопити їх, підштовхнути до читання, вчить їх мислити самостійно.

Романи письменника для дітей та підлітків користуються величезною популярністю серед молоді та дорослих, високо оцінені критиками та рецензентами. Вони часто фігурують у списках для читання національних навчальних програм, а також є предметом академічного вивчення дитячої літератури.

2012 рік

Марія Тереса Андруетто (Maria Teresa Andruetto, 1954 р.н.)

Аргентинська письменниця, автор книг для дітей і дорослих. Народилася в містечку Арройо Кабрал у сім'ї іммігрантів з італійського міста П'ємонт, які прибули в Аргентину після Другої світової війни. Рано навчилася читати, успішно закінчила школу, вступила до університету Кордови, де вивчала літературу. Тривалий час працювала вчителем початкової і середньої школи. Літературну творчість розпочала на початку 1990-х років після падіння військової диктатури в Аргентині. Зараз Марія Тереса Андруетто — визнаний класик аргентинської літератури, її книги вивчають в університетах і школах. У творах письменниці багато «недитячого»: вона пише про самотність і незрозуміння, про убогість і проблеми емігрантів, про хвороби, депресії і біди в сім'ї. Вважає, що з дітьми, як і з дорослими, потрібно говорити про важливі речі, навіть, якщо це непросто та сумно. Між тим критики відзначають ліричність і поетичність її творів.

З прес-релізу IBBY за 2012 рік: Андруетто є «видатним художником слова», який створює «унікальні, чутливі й глибоко поетичні книги», що «ламають бар'єри між поколіннями і сприймаються як підлітками, так і дорослими». Найвідоміші її книги для дітей: збірки оповідань «Зачарована каблучка» (1993), «Сліди на піску» (1997), повісті для підлітків «Стефано» (1997), «Така Фефа» (1999), оповідання для молодших школярів «Чемпіон» (2000), книга жахів для дітей «Жінка-вампір» (2001), казка «Беньяміно» (2003), «Країна Хуана» (2003), «Дівчинка, серце і дім» (2010). Серед численних нагород за творчість для дітей та підлітків: Літературна премія Луїса де Техеда (1993), Премія Національного фонду і мистецтв Аргентини (2002), внесення до Почесного списку IBBY (2008), Іberoамериканська премія з літератури для дітей (2010), Нагорода Асоціації дитячої літератури Аргентини (Аргентинської секції IBBY), Премія імені Г.К. Андерсена (2012), Платинова премія «Конекс» (2014).

2014 рік

Нахоко Уєхасі (Nahoko Uehashi, 1962 р.н.)

Письменниця, автор багатьох книг для дітей і юнацтва, народилася в Японії. Закінчила токійський англіканський університет Ріккіо за спеціальністю «культурна антропологія», захистила докторську дисертацію. Викладає етнологію у приватному університеті для жінок в Токіо, спеціалізуючись на тематиці австралійських аборигенів. Літературою для дітей та юнацтва займається з 1989 року. Великий вплив на твор-

чість письменниці мають традиційні японські міфи і легенди. У творчості використовує професійні знання, розкриваючи у своїх книгах чарівні світи, які багато у чому ґрунтуються на культурі давньої Східної Азії. Уехасі пише про Середньовіччя, однак робить це словами людини XXI століття.

Найбільш відомими творами письменниці є романи-фентезі «Священне дерево» (1989), «Сон бога місячного лісу» (1991), «За лисячим посвистом» (2003), серія романів-фентезі Морібіто.

Нахоко Уехасі є лауреатом численних міжнародних та національних дитячих премій Японії та Великобританії. Серед них нагорода від японської асоціації письменників для дітей, яку принесла письменниці книга «Сон у місячному лісі» (1991); премія «Нове обличчя дитячої літератури Нома» та нагорода дитячої культури та видавництва «Санкей» за першу книгу серії Морібіто «Охоронець духу» (1996), переклад якої англійською мовою у 2009 році був удостоєний Премії Батчелдер, а п'яту книгу серії «Охоронець Бога» було включено до Почесного списку IBBY (2004). Роман «За свистом лисиці» (2003) отримав Дитячу літературну премію «Нома». У 2014 році Нахоко Уехасі стала лауреатом Премії імені Г.К. Андерсена.

З прес-релізу IBBY (2014): пані Уехасі «пише екстраординарні твори з фентезі та наукової фантастики». Вона «будує світи, наповнені таємницею і очікуванням, використовуючи цікаві і складні метафори, кмітливі літературні прийоми з дуже тонким гумором», її проза призначена «для вимогливих читачів, і молодих, і старих».

2016 рік

Цао Веньсюань (Cao Wenxuan, 1954 р.н.)

Китайський дитячий письменник, народився у місті Яньчен. У дитячі роки на майбутнього письменника вплинули Великий китайський голод і Китайська революція, які відіграли визначну роль у його світобаченні й творчості. У 17 років опублікував перші твори для дітей. Завдяки літературному успіху у віці 20 років отримав рекомендацію до вступу в Пекінський університет. Після закінчення навчання залишився працювати на факультеті китайської мови і літератури, де і донині обіймає посаду професора.

Написав понад 100 літературних творів, три з яких було покладено в основу сценаріїв для фільмів. Твори Цао Веньсюаня перекладено багатьма мовами, включаючи англійську, корейську, німецьку, французьку, шведську і японську. У своїй творчості розвиває традиції реалізму. Однією з принципових характеристик його книг є можливість перетворити переживання та спогади про своє дитинство в літературні творіння, оскільки важкі життєві умови, в яких він зростав, міцно вкорінені в його творах: дія його творів відбувається на тлі масового голоду, репресій часів Культурної революції, нашестя сарани й інших складних життєвих ситуацій. Діти — герої його творів — проходять через трагічні випробування та страждання. Цао Веньсюань вважає, що «місія дитячої літератури полягає у створенні доброї духовної бази для всього людства».

Серед найбільш репрезентованих творів автора — «Будинок трави» (1997), «Солом'яний будинок» (1997), «Птах» (1999), «Тонкий рис» (2003), «Бронза і Соняшник» (2004).

Письменника неодноразово було нагороджено Премією Бін Сінь за дитячу літературу та Премією Пінг Цінглінг за молодіжну літературу — престижними літературними преміями китайської дитячої художньої літератури, а у 2016 році він першим із китайських письменників отримав найпрестижнішу в галузі дитячої літератури Премію імені Г.К. Андерсена.

2018 рік

Ейко Кадоно (Eiko Kadono, 1935 р.н.)

Японська письменниця. Народилася в Токіо. Навчалася в університеті Ніхон Фукусі у префектурі Аїті, а потім отримала вчений ступінь з англійської літератури в приватному університеті Васеда в Токіо. Після закінчення навчання у 1960 році емігрувала на два роки до Бразилії. Особисті враження від перебування у Бразилії вклала у своє перше оповідання про хлопчика, який любив танцювати самбу «Луїзіньо — хлопчик із Бразилії» (1970).

Ейко Кадоно написала майже 200 книг, різних за жанрами: книжки-картинки, оповідання, повісті, романи, документальна проза, есе. Філософський світогляд її літературних творів характеризується вірою у незвичайне, в чудесне, у неймовірний світ фантазії, який є неодмінною складовою частиною матеріального світу людей. Одним із найголовніших та найвідоміших письменницьких проєктів Ейко Кадоно є цикл із 6 книг про відьму Кікі, над яким вона працювала протягом 20 років. Ця серія книг перекладена англійською мовою у 2003 році. Першою книгою циклу є «Служба доставки Кікі», де розповідається про юну відьму, яка разом із котом Дзі-дзі летить у назустріч незвіданому для проходження своєрідної відьомської практики та долає різні труднощі дорослого життя. У 1989 році за мотивами циклу книг режисером Хаяо Міядзакі створено анімаційний фільм.

Сьогодні Ейко — професійна письменниця, за літературну творчість отримала багато нагород, у т.ч. у 1985 році — Дитячу літературну премію «Нома» для дебютантів, у 2000 році — внесена до Почесного списку IBBY, у 2018 році — стала лауреатом Премії імені Г. К. Андерсена.

2020 рік

Жаклін Вудсон (Jacqueline Woodson, 1963 р.н.)

Американська письменниця, автор книг для дітей та підлітків. Народилася в Коламбусі, штат Огайо, майже відразу переїхала до Південної Кароліни, де нею опікувалися бабуся і дідусь. У віці 7 років переїхала до Брукліна (Нью-Йорк), де живе до сьогодні. Вона радіє, що отримала досвід життя у різних штатах, адже отримала можливість відчувати різний спосіб життя: спокійний, сфокусований на громаді — у Південній Кароліні, активний, мультикультурний — у Нью-Йорку. Зрозуміла, що мріє стати письменницею з 7 років, адже її мама постійно відводила до бібліотеки і перевіряла, що Жаклін прочитала за день.

Письменниця проводить безкоштовні читання у школах, особливо у тих, які не отримують достатнього фінансування або не вважаються престижними. Творчий доробок Вудсон складає понад 30 книжок для молодших читачів і підлітків – від книжок-картинок для самих маленьких до повістей для старших підлітків, деякі з них – у віршах. Темою її книг є міжрасові шлюби, наркоманія, програми протекції свідків, життя в прийомних сім'ях. Особливістю її творів є присутність надії на краще, якій не завадить гострота обраних тем. Її історії свіжі, цікаві, а розв'язка завжди задовольняє читача. Жаклін одна з небагатьох письменників, які пишуть про і для афроамериканців.

Книги Вудсон – дуже реалістичні, оскільки для кожної з них вона ретельно збирає фактичний матеріал. Книга «Диво-хлопчики» (2000) розповідає про 22-річного хлопця, який після раптової смерті матері змушений опікуватися двома братами-підлітками. Працюючи над книгою, Вудсон багато розмовляла як з людьми, які опинялися у схожих ситуаціях, так і з юристами. Для неї важливо було дізнатися, чи дійсно молода людина може заробити гроші на життя своїх братів або сестер, чи має вона право отримати над ними опіку.

А дія повісті «Пір'я» (2007) розгортається у 70-і роки в містечку, де живуть тільки афроамериканці, і куди одного разу приїжджає білий хлопчик. Вудсон ставить низку гострих питань. Як прийняти і зрозуміти людину іншої культури? Як побачити за зовнішньою чужою оболонкою близькі тобі риси характеру? І, нарешті, як прийняти самого себе?

За словами письменниці, мета її творчості полягає в тому, аби підлітки, які перебувають у стресовому стані через побоювання майбутнього та відчують утиск своїх прав, залишалися сповненими надії.

Жаклін Вудсон здобула чимало важливих літературних премій, серед яких Книжкова премія Коретти Скотт Кінг за книги «Я не хотіла тобі цього розповісти» (1995), «Із зошитів Меланін Сан» (1996), «Диво-хлопчики» (2001), «Локомотив» (2004), «Кожна доброта» (2013), «Коричнева дівчина мріє» (2015); Почесна премія Кальдекота³⁰ за книгу «Незабаром прийдеш додому», Премія Маргарет А. Едвардс³¹ як відзнака видатного довічного вкладу в письменство для підлітків (2006), Книга Честі Медалі Джона Ньюбері (2008, 2009, 2015); вихід у фіналісти (2002, 2003, 2016) та перемога у престижній американській нагороді «Національна книга»³² (2014); Меморіальна премія Астрід Ліндгрен (2018); була номінована (2014), а у 2020 отримала Премію імені Г.К. Андерсена.

30 Почесна медаль Асоціації бібліотечного обслуговування дітей (підрозділу Американської бібліотечної асоціації). Присуджується щорічно з 1938 року художнику-ілюстратору за «найвидатнішу американську ілюстровану книгу для дітей», видану в попередньому році. Є однією з найпрестижніших нагород США в галузі дитячої літератури.

31 The Margaret A. Edwards Award заснована в 1988 році, присуджується як автору, так і конкретній його роботі за значний і тривалий внесок у літературу для молоді. Щорічна премія фінансується журналом School Library Journal, який визнає авторську роботу з надання допомоги підліткам в усвідомленні себе і вирішенні питань про їхню роль і значення у відносинах, суспільстві і в світі.

32 National Book Awards засновані в 1950 році, є американськими літературними преміями, започаткованими некомерційною організацією Національний книжковий фонд. Нагородами в даний час відзначають кращі художні, публіцистичні, поетичні, перекладні і молодіжні видання, які друкуються щороку.

2022 рік

Марі-Од Мюрай (Marie-Aude Murail, 1954 р.н.)

Марі-Од Мюрай – французька письменниця, одна із найпопулярніших у Європі серед авторів, які пишуть для дітей та підлітків. Її книги рекомендовано для читання у школі міністерствами освіти Франції, Бельгії, Швейцарії та Канади. Найбільшою популярністю користується її роман «Oh, boy!» («О, хлопче») – він зібрав велику кількість літературних нагород і перекладений понад двадцятьма мовами світу, серед яких англійська, німецька, іспанська, італійська, грецька, голландська та корейська.

Народилася Марі-Од Мюрай у місті Гавр на півночі Франції у родині, де слово та мистецтво відігравали чималу роль. Мати майбутньої письменниці була журналісткою, батько – поетом, дідусь – скульптором. Тож не дивно, що четверо дітей обрали творчий шлях – троє стали письменниками, а один із синів – композитором. Писати Марі-Од почала з 13 років. Згодом вивчала літературу в Університеті Сорбонна; тематикою її дипломної, а згодом і дисертаційної роботи були питання адаптації класичних романів для юних читачів. Її перша книга вийшла друком у 1985 році і була адресована дорослому читачеві, але вже наступного року вона почала писати для дітей. За понад тридцять років Марі-Од Мюрай написала велику кількість творів для дітей – романів, повістей, новел, оповідань та увійшла до переліку найпопулярніших у Європі авторів, які пишуть для дітей та юнацтва. Її твори торкаються багатьох «незручних» для дитячої літератури тем – хвороби, смерті, політики; Марі-Од Мюрай була однією з перших, хто звернувся до гомосексуалізму у літературі для підлітків. Та, незважаючи на серйозність деяких тем, її «драматична педагогіка життя» не є переобтяжливою: Марі-Од Мюрай вважає, що художній твір, призначений для молоді, не має причин погано закінчуватися. Вона навіть щиро вважає, що такий песимістичний підхід був би її професійною провиною. Це, мабуть, єдиний етичний принцип, який захищає письменниця у своїй творчості, який продиктований власне існуванням її персонажів і тією динамікою, з якою вони відображаються у її творчості. Можна сказати, що письменниця любить своїх героїв і піклується про них. Важливою темою її творів є також і самовизначення як підлітків, так і творчих людей загалом. «Я хотіла сказати читачам, що треба дати собі час, дати собі можливість втратити певний час. Ми живемо в таку епоху, коли від людини вимагають раннього становлення. Сучасним підліткам як зразки підносяться люди, які дуже легко усього досягли і рано обрали своє життя. Такі маленькі зірки, оточені світлом та славою. Підлітки вважають, що це дуже бажано, але насправді часто буває деструктивно. Я вважаю, що істинно творчим натурам треба побути в тіні перед тим, як вийти на сонце».

Як громадський активіст Марі-Од виступає за грамотність для усіх і розвиток навичок читання серед дітей, захищає права біженців та дітей-іммігрантів.

Марі-Од любить зустрічатися зі своїми читачами не лише у Франції, а й в інших країнах, тому вона часто подорожує.

Завдяки тисячам зустрічей у школах та бібліотеках Марі-Од Мюрай взяла на себе завдання безпосередньо звернутися до тих, хто не читає, написавши книгу «Ми не

любимо читати» (1996), спеціально призначену для них. А для тих, кого вона переконала, письменниця створила іншу книгу – «Я не знаю, що читати» (1998), у якій представила книги, які їй подобалися – гумористичні, про кохання чи книги жахів.

У 2004 році Марі-Од Мюрай була удостоєна звання кавалера, а у 2017 – офіцера Ордену Почесного легіону за внесок «висвітлення Франції через культуру».

Сьогодні у Франції продається близько 200 тис. книг Марі-Од Мюрай на рік, її твори отримали понад 80 літературних нагород, як французьких, так і міжнародних. Її книгу «Міс Благодійність» внесено до Почесного списку IBBY-2010. У 2021 році Марі-Од сьомий рік поспіль (з 2015 року) було обрано кандидатом на здобуття Меморіальної премії імені Астрід Ліндгрен від Франції; у 1996, 1998 роках номінована, у 2018 та 2020 роках увійшла до Короткого списку, а у 2022 році отримала Премію імені Г.К. Андерсена.

2024 рік

Гайнц Яніш (Heinz Janisch, 1960 р.н.)

Гайнц Яніш – один із найвідоміших австрійських авторів дитячої літератури. Народився у 1960 році в австрійському місті Гюссінг, вивчав німецьку літературу та журналістику у Віденському університеті. З 1982 року працював позаштатним співробітником на ORF-радіо а з 1984 – головним редактором циклу «Menschenbilder» («Зображення людей»). Гайнц Яніш проводить читання та майстер-класи з літературного та творчого письма в школах та бібліотеках, а також творчі майстерні для молодих художників з обмеженими можливостями.

Після публікації першої дитячої книжки «Mario, der Tagmaler» («Маріо, денний художник») у 1989 р. він створив чимало ілюстрованих книжок, поетичні збірки та казки для дітей і дорослих, а також сценарії до фільмів. Його вислів: «Ніщо не є занадто маленьким для літератури» відображається в його творчості, яка розкриває особливе у звичайному. Гайнц Яніш вміє наділити свої тексти ліричною ноткою та перенести магію поезії у світ дитячої літератури. Тон його мови, дивовижні повороти та вміння «оживляти» фігури та предмети роблять стиль письменника неповторним. «Писати так захоплююче, тому що ти відкриваєш новий світ з кожною сторінкою, з кожним рядком», – каже автор, – «Коли я пишу, що я дельфін, я відчуваю себе дельфіном. Якщо я напишу, що я пірат, то піратом».

Твори письменника розкривають теми, які близькі і дорослим, і дітям: самостійність, дім, родина, тварини, кохання, надії та мрії. У текстах Яніша звичайні речі та події набувають нових чудернацьких контурів: будинок має головний біль і переїжджає за місто, кактус голиться і рушає до моря, а жаба хоче подорожувати до Африки на Ягуарі. У своїй книзі «Prinzessin auf dem Kürbis'» («Принцеса на гарбузі», 1998) він зображує нове уявлення про принцесу, рішучу та сміливу, яка вже не має нічого спільного з принцесою на горошині.

У період з 1995 по 2011 роки він дванадцять разів отримував премію Kinderbuchpreis der Stadt Wien³³. Його твори включено до Почесного списку IBBY – у 2000 році за «Der Sonntagsriese» («Недільний велетень», 1998) та

³³ Дитяча та юнацька книжкова премія міста Відня, заснована в 1955 році Департаментом культури з метою популяризації дитячої та молодіжної літератури у Відні. Премії за дитячу та юнацьку книгу становлять по 4000 євро кожна, премія за ілюстрацію – 3000 євро.

у 2004 – за «Es gibt so Tage» («Є такі дні, як цей», 2001). У 2006 році отримав премію Bologna Ragazzi на Болонському книжковому ярмарку за книжку «Rote Wangen» («Червоні щічки», 2005). Кілька його творів отримали премію «Österreichischer Staatspreis für Kinder- und Jugendliteratur³⁴»: «Die Wolke in meinem Bett» («Хмара у моєму ліжку», 2007), «Der König und das Meer» («Король і море», 2008), «Finns Land» («Країна Фінна», 2008), «Jumbojet» («Джамбо-джет», 2009) та «Rita. Das Mädchen mit der roten Badekappe» («Ріта. Дівчина з червоною купальною шапочкою», 2012). У 2020 році він отримав нагороду за життєві досягнення – Grosser Preis der Deutschen Akademie für Kinder³⁵ – und Jugendliteratur. Номінувався на премію Ганса Крістіана Андерсена 2022 року, а у 2024 – став її лауреатом.

2026 рік

Майкл Розен (Michael Rosen, 1946 р. н.)

Британський письменник, поет, телеведучий і науковець, один із провідних сучасних авторів дитячої літератури Великої Британії. Народився в місті Гарроу (Англія) у родині вчителів.

Навчався у медичній школі, однак згодом обрав фах англійської мови та літератури, здобув освіту в коледжі Ведхем Оксфордського університету (1969). У 1994 році отримав ступінь магістра дитячої літератури в Університеті Редінга, у 1997 році — ступінь доктора філософії в Університеті Північного Лондона.

Працював стажером на BBC, брав участь у створенні освітніх програм. Із 1972 року — письменник, викладач і медіа-персона. Професор дитячої літератури Голдсмітського коледжу Лондонського університету. Веде програму «Word of Mouth» на BBC, створює авторський контент для дітей. У 2008 році Майкл Розен заснував премію Роальда Дала «Смішні книги», яка проіснувала шість років і була спрямована на підтримку гумористичної дитячої літератури.

Майкл Розен є автором численних дитячих книг, що вирізняються гумором, простотою мови та точним відчуттям дитячого мислення. Дебютував збіркою поезій «Mind Your Own Business» (1974). Серед відомих творів: «Wouldn't You Like to Know» (1977), «You Tell Me» (1979), «Quick, Let's Get Out of Here» (1983), «Little Rabbit Foo Foo» (1990).

Однією з найпопулярніших книг Майкла Розена є «We're Going on a Bear Hunt» («Ми йдемо полювати на ведмедя», 1989), створена у співпраці з ілюстраторкою Гелен Оксенбері. Книга перекладена багатьма мовами світу, екранізована та стала класикою дитячої літератури. Серед її відзнак: премія School Library Journal (найкраща книга року); нагорода Boston Globe–Horn Book Honor Award; дитяча книжкова премія Nestlé Smarties; нагорода Japan Picture Book Award³⁶ (за найкращу перекладну ілюстровану книгу); медаль Кейт Гріневей.

³⁴ Österreichischer Staatspreis für Kinder- und Jugendliteratur — Державна премія Австрії з дитячої та юнацької літератури, яка присуджується раз на рік за книги австрійських видавництв і книги австрійських авторів неавстрійських видавництв — чотири нагороди по 6000 євро за найкращу книжку з малюнками, дитячу книгу, юнацьку книгу та науково-популярну книгу.

³⁵ Гран-прі Німецької академії дитячої та юнацької літератури, щорічна премія, заснована у 1976 році. На сьогоднішній день фонд складає 5000 євро, які надає Фундація культури Нижньої Франконії округу Нижня Франконія.

³⁶ Japan Picture Book Award — японська премія у галузі ілюстрованої книги, заснована у 1995 році Японською асоціацією шкільних бібліотек спільно з видавничою групою The Mainichi Newspapers; присуджується за найкращі книжки-картинки, видані в Японії.

У своїй творчості письменник звертається і до складних тем: «Sad Book» (2004, іл. Квентін Блейк) — тема втрати; «Sticky McStickstick» (2021, іл. Тоні Росс) — досвід одужання після тяжкої хвороби; «Please Write Soon» (2022, іл. Майкл Форман) — історія Другої світової війни; «One Day» (2025, іл. Бенджамін Філліпс) — Голокост, сімейна пам'ять, виживання.

Творчість Майкла Розена неодноразово була відзначена нагородами: Премія Елеонори Фардзон (1997); Дитячий лауреат Великої Британії (2007–2009); нагорода Фреда та Енн Джарвіс (2010)³⁷; орден Британської імперії (CBE) (2021); премія Дж. М. Баррі за досягнення впродовж життя (2021) ; номінації на Меморіальну премію Астрід Ліндгрєн (2021–2023); ПЕН Пінтерівська премія (2023)³⁸ ; Премія імені Ганса Крістіана Андерсена (2026). За оцінкою Міжнародної ради з дитячої та юнацької книги (IBBY), творчість Майкла Розена відзначається здатністю передавати ритми дитячого мислення, поєднувати ігровість із глибиною переживань і відкривати простір для осмислення важливих тем — історії, родини, втрати та ідентичності.

37 Fred and Anne Jarvis Award — відзнака Національної спілки вчителів Великої Британії за внесок у розвиток освіти

38 JM Barrie Award / Lifetime Achievement — британська відзнака за внесок у дитячу літературу.

У роботі використана інформація з відкритих джерел, у т.ч. персональних сайтів авторів та ілюстраторів–лауреатів:

Марі-Од Мюрей [Електронний ресурс] : [французька письменниця] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. — Електрон. дані. — Режим доступу: https://fr.wikipedia.org/wiki/Marie-Aude_Murail#Prix_et_distinctions%2000:07,%2024%20%D0%B0%D0%B2%D0%B3%D1%83%D1%81%D1%82%D0%B0%202017. — Назва з екрана.

Номінанти на Премію Г.Х. Андерсена. Короткий список – 2020 [Електронний ресурс] : письменники // Національна бібліотека України для дітей : [вебсайт]. — Електрон. дані. — Режим доступу: <https://chl.kiev.ua/Default.aspx?id=9190>. — Назва з екрана.

Bologna Ragazzi Award [Електронний ресурс] // Biblioteca.salaborsa.ragazzi : [вебсайт]. — Електрон. дані. — Режим доступу: <https://www.bibliotecasalaborsa.it/ragazzi/documenti/8973>. — Назва з екрана. — Дата звернення: 10.04.2020.

Caldecott Medal [Електронний ресурс] // ALA American Library Association : [вебсайт]. — Електрон. дані. — Режим доступу: <http://www.ala.org/alsc/awardsgrants/bookmedia/caldecottmedal/caldecottmedal>. — Назва з екрана. — Дата звернення: 10.04.2020.

Citrouille Hebro [Електронний ресурс] : le blog des librairies sorcières. — Електрон. дані. — Режим доступу: <http://librairies-sorcières.blogspot.com/>. — Назва з екрана. — Дата звернення: 10.04.2020.

Digitálna BIBIANA/ BienáleilustráciíBratislava[Електронний ресурс] // BIBIANA –international House of Art for Children : [вебсайт]. — Електрон. дані. — Режим доступу: <https://www.bibliotecasalaborsa.it/ragazzi/documenti/8973>. — Назва з екрана. — Дата звернення: 10.04.2020.

Edwards Award [Електронний ресурс] // ALA American Library Association : [вебсайт]. — Електрон. дані. — Режим доступу: <http://www.ala.org/yalsa/edwards-award#previous>. — Назва з екрана. — Дата звернення: 10.04.2020.

Eleanor Farjeon Award [Електронний ресурс] // Wikipedia : [вебсайт]. — Електрон. дані. — Режим доступу: https://en.wikipedia.org/wiki/Eleanor_Farjeon_Award. — Назва з екрана. — Дата звернення: 20.04.2020.

Kate Greenaway Medal [Електронний ресурс] // Central Connecticut State University : [вебсайт]. — Електрон. дані. — Режим доступу: <https://web.ccsu.edu/library/nadeau/award%20books/KateGreenaway.htm>. — Назва з екрана. — Дата звернення: 10.04.2020.

Livro do Ano [Електронний ресурс] // Jabuti : [вебсайт]. — Електрон. дані. — Режим доступу: <https://www.premiojabuti.com.br/livro-do-ano/>. — Назва з екрана. — Дата звернення: 20.04.2020.

National Book Awards [Електронний ресурс] // National Book Foundation : [вебсайт]. — Електрон. дані. — Режим доступу: <https://www.nationalbook.org/national-book-awards/>. — Назва з екрана. — Дата звернення: 10.04.2020.

The 2019 New York Times/New York Public Library Best Illustrated Children's Books [Електронний ресурс] // The New York Times : [вебсайт]. — Електрон. дані. — Режим доступу: <https://www.nytimes.com/2019/11/01/books/review/best-illustrated-childrens-books-2019.html>. — Назва з екрана. — Дата звернення: 10.04.2020.

The Coretta Scott King Book Awards [Електронний ресурс] // ALA American Library Association : [вебсайт]. — Електрон. дані. — Режим доступу: <http://www.ala.org/yalsa/edwards-award#previous>. — Назва з екрана. — Дата звернення: 10.04.2020.

White Ravens [Електронний ресурс] // International Children's Digital Library : [вебсайт]. — Електрон. дані. — Режим доступу: <http://www.childrenslibrary.org/servlet/WhiteRavens>. — Назва з екрана. — Дата звернення: 10.04.2020.

Zilveren Griffel [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. — Електрон. дані. — Режим доступу: https://nl.wikipedia.org/wiki/Zilveren_Griffel. — Назва з екрана. — Дата звернення: 20.04.2020.

НАЦІОНАЛЬНА
БІБЛІОТЕКА
УКРАЇНИ для дітей

Національна бібліотека України для дітей
вул. Януша Корчака (Баумана), 60,
м. Київ, 03190
Тел/факс. 400-65-87, тел. 400-05-01, 400-70-91
<https://www.chl.kiev.ua>
e-mail: library@chl.kiev.ua